

На основу чл. 128з став 18. и 128ђ став 8. Закона о банкама („Службени гласник РС“, бр. 107/2005, 91/2010, 14/2015 и 19/2025) и члана 15а став 1. Закона о Народној банци Србије („Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004, 85/2005 – др. закон, 44/2010, 76/2012, 106/2012, 14/2015, 40/2015 – одлука УС, 44/2018 и 19/2025), Извршни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У
О БЛИЖИМ УСЛОВИМА И НАЧИНУ ВРШЕЊА НЕЗАВИСНЕ ПРОЦЕНЕ
ВРЕДНОСТИ ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА БАНКЕ ПРЕ И НАКОН
СПРОВОЂЕЊА ПОСТУПКА РЕСТРУКТУРИРАЊА

Г л а в а I

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Овом одлуком ближе се уређују услови и начин избора независног проценитеља, начин вршења независне процене вредности имовине и обавеза банке пре покретања поступка реструктурирања, укључујући и прелиминарну процену тих вредности и методологија за спровођење независне процене након поступка реструктурирања.

Одредбе ове одлуке сходно се примењују на независну процену имовине и обавеза члана банкарске групе.

2. Поједини појмови, у смислу ове одлуке, имају следећа значења:

1) *независна процена* је независна, поштена и реалистична процена вредности имовине и обавеза банке коју је Народна банка Србије дужна да обезбеди, у складу с чланом 128з став 1. Закона о банкама (у даљем тексту: Закон) пре покретања поступка реструктурирања, као и независна процена губитака акционара, поверилаца и фонда за осигурање депозита у поступку реструктурирања и у стечајном поступку коју је Народна банка Србије дужна да обезбеди у складу с чланом 128ђ став 1. Закона након покретања поступка реструктурирања;

2) *независни проценитељ* је друштво за ревизију с листе спољних ревизора из члана 52. став 3. Закона које испуњава услове из тач. 5. до 7. ове одлуке;

3) *прелиминарна процена* је привремена процена коју спроводе независни проценитељ или Народна банка Србије у случају да због хитности није могуће извршити независну процену пре покретања поступка реструктурирања и која се користи у поступку реструктурирања док независни проценитељ не изврши коначну процену вредности имовине и обавеза банке;

4) *коначна процена* је независна процена коју врши независни проценитељ након покретања поступка реструктурирања у случају да због хитности није могуће спровести независну процену пре покретања тог поступка;

5) *проценитељ* је независни проценитељ или Народна банка Србије када врши прелиминарну процену;

6) *релевантни орган* је било који орган јавне власти или институција којој је поверено вршење јавних овлашћења;

7) *фер вредност* је цена која би могла бити остварена продајом имовине или наплаћена преносом обавезе у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на датум процене вредности, у складу с међународним стандардима финансијског извештавања, односно међународним рачуноводственим стандардима (у даљем тексту: МСФИ/МРС);

8) *вредност задржавања* (енг. *hold value*) је садашња вредност новчаних токова, дисконтованих одговарајућом стопом, која се може оправдано очекивати под фер, опрезним и реалистичним претпоставкама од имовине или обавеза банке који се задржавају након реструктурирања, узимајући у обзир факторе који утичу на понашање клијената или других уговорних страна и/или друге параметре вредновања у контексту реструктурирања;

9) *вредност отуђења* (енг. *disposal value*) је вредност утврђена на основу очекиваних новчаних токова, умањених за трошкове отуђења и очекивану вредност било какве дате гаранције, а који се могу очекивати под тренутним тржишним условима у оквиру поступака редовне продаје или преноса имовине и обавеза банке;

10) *вредност франшизе* је нето садашња вредност новчаних токова који се могу оправдано очекивати као резултат одржавања и обнављања имовине и обавеза или пословања банке и она укључује утицај пословних прилика, где је то релевантно, укључујући и оне које произлазе из примене различитих мера или инструмената реструктурирања, које је независни проценитељ узео у обзир, при чему ова вредност може бити виша или нижа од вредности која произлази из уговорених услова за имовину и обавезе на датум независне процене;

11) *вредност капитала* је процењена тржишна цена за пренете или издате акције банке, која произлази из примене опште прихваћених метода вредновања, а у зависности од природе имовине или пословања, ова вредност може обухватати и вредност франшизе;

12) *основица за мерење* (енг. *measurement basis*) представља приступ независног проценитеља при утврђивању новчаних износа по којима су имовина и обавезе признати;

13) *датум реструктурирања* је датум доношења решења о покретању поступка реструктурирања из члана 128и Закона;

14) *датум затварања* представља датум и време затварања

трансакције и престанка важења уговора о дериватима који су наведени у одлуци Народне банке Србије о окончању, односно раскиду или превременом доспећу уговора о дериватима у случају покретања поступка реструктурирања;

15) *заменска трансакција* је трансакција закључена на датум затварања или након тог датума, како би се поново утврдила, на основу нето изложености ризику, интерна заштита или повезана позиција трговања која је затворена, под једнаким економским условима као и затворена трансакција;

16) *тржишна заменска трансакција* је заменска трансакција уговорена на основу нето изложености ризику, под условима који су у складу са уобичајеном тржишном праксом и полазећи од најбољег могућег односа трошкова и користи у конкретном случају.

3. Независна процена из члана 128з Закона врши се ради прибављања података и информација на основу којих Народна банка Србије утврђује да ли су испуњени услови за отпис и конверзију капитала и подобних обавеза, односно за покретање поступка реструктурирања банке, као и да би се обезбедило да су сви губици банке у потпуности приказани у њеним пословним књигама и финансијским извештајима.

Независна процена из става 1. ове тачке врши се ако је Народна банка Србије оценила:

1) да је стање банке такво да она не може или вероватно неће моћи да настави да послује;

2) да није вероватно да би било која друга мера банке или лица из приватног сектора или мера предузета у поступку контроле могла у разумном року отклонити сметње за наставак пословања;

3) да је, ако се независна процена врши ради утврђивања испуњености услова за покретање поступка реструктурирања, вероватно да би се спровођењем реструктурирања могао на одговарајући начин остварити један или више циљева реструктурирања, који се не би могао остварити у истој мери спровођењем стечајног или ликвидационог поступка, нарочито узимајући у обзир могућности реструктурирања банке које су процењене при изради и ажурирању планова реструктурирања.

Независна процена из члана 128ђ Закона врши се одмах након што је покренут поступак реструктурирања или након што су примењене мере и инструменти реструктурирања, ради утврђивања да ли би акционари и повериоци банке били у повољнијем положају да је уместо поступка реструктурирања покренут стечајни поступак над банком.

Г л а в а II

УСЛОВИ И НАЧИН ИЗБОРА НЕЗАВИСНОГ ПРОЦЕНИТЕЉА

Услови независности

4. Независни проценитељ сматра се независним ако испуњава следеће услове:

1) поседује потребне ресурсе и може ефикасно да изврши независну процену без неоправданог ослањања на било који релевантни орган, банку за коју се врши независна процена или члана банкарске групе којој та банка припада, у складу с тачком 5. ове одлуке;

2) структурно и правно је одвојен од релевантних органа, банке за коју се врши независна процена или члана банкарске групе којој та банка припада;

3) нема значајан заједнички или супротан интерес са релевантним органима, нити релевантним лицима у смислу тачке 7. ове одлуке.

Ресурси

5. Независни проценитељ дужан је да обезбеди довољне људске и техничке ресурсе које Народна банка Србије сматра адекватним за спровођење независне процене. При оцени адекватности ресурса, узимају се у обзир природа, величина и сложеност независне процене коју је неопходно спровести.

За потребе спровођења независне процене, независни проценитељ не сме ни од ког релевантног органа, банке за коју се врши независна процена ни од члана банкарске групе којој та банка припада тражити или примати упутства или смернице нити тражити или прихватати финансијске или друге погодности.

Изузетно од става 2. ове тачке, не сматра се недозвољеним:

1) давање упутстава, смерница, просторија, техничке опреме или другог облика подршке независном проценитељу ако се, према процени Народне банке Србије, то сматра неопходним за остваривање циљева независне процене;

2) плаћање независном проценитељу износа накнада и трошкова који су оправдани имајући у виду спровођење независне процене.

Структурна и правна одвојеност

6. Друштво за ревизију које је кандидат за независног проценитеља и његови лиценцирани овлашћени ревизори морају бити структурно и правно одвојени од било ког релевантног органа, укључујући и Народну банку Србије, од банке за коју се врши независна процена и чланова банкарске групе којој та банка припада (у даљем тексту: релевантна лица).

За потребе става 1. ове тачке, структурно и правно одвојеним сматра се лице које није повезано с релевантним лицем у смислу Закона.

Значајан заједнички или супротан интерес

7. Независни проценитељ не сме да има стварни или потенцијални значајни интерес који је заједнички или супротан интересу релевантних лица.

Стварни или потенцијални интерес, у смислу става 1. ове тачке, сматра се значајним ако би, према процени Народне банке Србије, могао да утиче на доношење одлука независног проценитеља при спровођењу независне процене.

За потребе става 1. ове тачке, обавезно се узимају у обзир они интереси који су заједнички или супротни интересу следећих лица:

- 1) чланова органа управљања релевантних лица и лица на руководећим положајима која имају извршна овлашћења у релевантним лицима;
- 2) правног или физичког лица које има квалификовано учешће у релевантним лицима;
- 3) поверилаца за које је Народна банка Србије, на основу доступних информација, утврдила да су значајни;
- 4) сваког члана банкарске групе, ако је банка највише матично друштво или члан банкарске групе.

При процени постојања интереса из става 1. ове тачке, обавезно се узима у обзир следеће:

- 1) пружање услуга од стране кандидата за независног проценитеља релевантном лицу и лицима из става 3. ове тачке, а посебно везу између тих услуга и услова за процену вредности;
- 2) лични и финансијски односи између кандидата за независног проценитеља, релевантног лица и лица из става 3. ове тачке;
- 3) улагања или други материјално значајни финансијски интереси кандидата за независног проценитеља;

4) механизми које је кандидат за независног проценитеља успоставио или намерава да успостави ради отклањања могућих претњи по независност (као што су самопроцена независности, могућа узајамна финансијска корист, заступање интереса релевантног лица или лица из става 3. ове тачке, породичне и родбинске везе, застрашивање и др.), укључујући процедуре за јасно разликовање и раздвајање запослених код овог лица који могу бити укључени у независну процену од осталих запослених.

Изузетно од ст. 3 и 4. ове тачке, сматра се да кандидат за независног проценитеља има значајан интерес који је заједнички или супротан интересу релевантног лица ако је тај кандидат вршио спољну ревизију у релевантном лицу за годину која претходи датуму на који се процењује његова независност, односно ако је вршио посебну ревизију или пружао консултантске услуге релевантном лицу у овом периоду.

Сваки кандидат који се разматра за независног проценитеља или је изабран за независног проценитеља, дужан је да:

1) примењује, у складу са свим релевантним етичким кодексима и професионалним стандардима, политике и процедуре за идентификовање свих стварних и потенцијалних интереса који би могли да представљају значајан интерес у складу са ставом 2. ове тачке;

2) без одлагања обавести Народну банку Србије о сваком стварном или потенцијалном интересу за који се сматра да би могао, према оцени Народне банке Србије, да представља значајан интерес у складу са ставом 2. ове тачке;

3) предузме одговарајуће активности како би обезбедио да нико од лиценцираних овлашћених ревизора, запослених или других лица која су укључена у спровођење процене вредности нема никакав значајан интерес, у смислу става 2. ове тачке.

Избор независног проценитеља

8. Народна банка Србије бира независног проценитеља ако процени да је испунио услове независности из тач. 5. до 7. ове одлуке, на основу података којима располаже, као и података које јој на њен захтев достави кандидат за независног проценитеља.

Народна банка Србије може утврдити додатне критеријуме у појединачном случају које лице мора да испуни да би могло бити изабрано за вршење независне процене, укључујући трошак његовог ангажовања, као и његове оперативне, техничке и кадровске капацитете.

Народна банка Србије са изабраним независним проценитељем закључује уговор о вршењу независне процене, који садржи нарочито предмет независне процене, рок за достављање извештаја о извршеној независној процени, клаузулу о поверљивости података који су повезани с предметом независне процене и висину накнаде за вршење те процене.

Г л а в а III

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ВРШЕЊЕ НЕЗАВИСНЕ ПРОЦЕНЕ ПРЕ ПОКРЕТАЊА ПОСТУПКА РЕСТРУКТУРИРАЊА

Одељак 1.

Опште напомене

Општи критеријуми

9. Независни проценитељ дужан је да при независној процени узме у обзир све околности које могу утицати на очекиване новчане токове у вези са имовином и обавезама банке, као и дисконтне стопе које се примењују на ту имовину и обавезе, а у циљу фер, опрезног и реалистичног исказивања финансијског стања банке и ризика којима је банка изложена.

Независни проценитељ дужан је да представи и образложи основне претпоставке коришћене при независној процени, а нарочито да образложи разлике између ових претпоставки и претпоставки које је користио орган управљања банке при састављању финансијских извештаја и извештаја о регулаторном капиталу и капиталним захтевима банке, као и да ове разлике поткрепи одговарајућим чињеницама.

Независни проценитељ дужан је да обезбеди најбољу могућу процену вредности одређене имовине, обавеза или комбинације имовине и обавеза, као и да, где је применљиво, резултате те процене достави и у приказу распона вредности.

Критеријуми за процену вредности појединачних позиција имовине и обавеза утврђени овом одлуком примењују се и при вредновању портфолија, група имовине и комбинације имовине и обавеза, као и пословања, или банке у целини, у зависности од околности конкретног случаја.

У независној процени приказују се исплатни редови у које би се повериоци разврстали у складу са законом којим се уређују стечај и ликвидација банака и утврђује се следеће:

1) вредност потраживања поверилаца у сваком исплатном реду, узимајући у обзир, где је релевантно и изводљиво, уговорена права поверилаца;

2) укупан износ средстава који би био исплаћен повериоцима из сваког исплатног реда да је над банком спроведен стечајни поступак.

За потребе процене из става 5. ове тачке, независни проценитељ може, по потреби, применити критеријуме из методологије за вршење независне процене након примене мера и инструмената реструктурирања из тач. 21. до 26. ове одлуке.

Ако се за тим укаже потреба, имајући у виду расположиво време и веродостојност независне процене, Народна банка Србије може да захтева спровођење неколико независних процена вредности.

Датум процене

10. За потребе независне процене која се спроводи пре покретања поступка реструктурирања, односно пре примене отписа и конверзије капитала и подобних обавеза, датум процене је један од следећих датума:

1) пресечни датум који је утврдио независни проценитељ а који је најближи очекиваном датуму доношења решења о покретању поступка реструктурирања или решења о отпису и конверзији;

2) у случају спровођења коначне процене, то је датум реструктурирања;

3) за потребе процене вредности обавеза по основу деривата, то је датум утврђен у складу с тачком 36. ове одлуке.

Информације за независну процену

11. Независна процена заснива се на свим подацима и информацијама које независни проценитељ сматра релевантним на датум процене ради сачињавања независне процене у складу са Законом и овом одлуком.

Поред финансијских извештаја, извештаја спољног ревизора и извештаја које је банка дужна да доставља у складу с прописима (у даљем тексту: регулаторни извештаји) – који су доступни на датум најближи датуму процене, релевантне информације из става 1. ове тачке могу да обухватају и следеће:

1) ажурне финансијске извештаје банке и регулаторне извештаје, које сачињава банка, на датум најближи датуму процене;

2) објашњење кључних методологија, претпоставки и оцена које је банка користила при сачињавању финансијских и регулаторних извештаја;

3) податке и информације из пословних евиденција банке;

4) релевантне тржишне податке;

5) закључке независног проценитеља по основу комуникације с руководством банке и спољним ревизорима;

6) ако су доступне – супервизорске процене финансијског стања банке, укључујући информације прикупљене у складу с чланом 113. став 3. Закона;

7) процене квалитета имовине на нивоу банкарског сектора, ако је то од значаја за имовину банке, као и резултате стрес тестова;

8) процене група сличних банака, прилагођене тако да одражавају специфичне околности банке;

9) историјске податке, прилагођене тако да се елиминишу фактори који више нису значајни, а укључе други фактори који нису утицали на ове податке,

10) анализе трендова, прилагођене тако да одражавају специфичне околности банке.

Утицај споразума о финансијској подршци унутар банкарске групе

12. Ако је банка за коју се врши независна процена део банкарске групе, независни проценитељ дужан је да узме у обзир утицај који постојећи споразуми о финансијској подршци унутар банкарске групе могу имати на вредност имовине и обавеза те банке, када је вероватна примена ових споразума.

Независни проценитељ узима у обзир утицај других формалних и неформалних споразума унутар банкарске групе само када услед одређених околности постоји вероватноћа да ће ови споразуми остати на снази и у случају погоршаног финансијског стања банкарске групе или у поступку реструктурирања.

Независни проценитељ дужан је да утврди да ли су средства банке расположива за покриће губитака других чланова банкарске групе.

Извештај о независној процени из члана 1283 Закона

13. Независни проценитељ дужан је да Народној банци Србије достави извештај о независној процени који обухвата најмање следеће елементе:

1) информације из члана 1283 став 7. Закона, осим у случају прелиминарне процене;

2) информације из тачке 9. став 5. ове одлуке, осим у случају прелиминарне процене;

3) процену вредности обавеза по основу деривата утврђену у складу с тач. 27. до 36. ове одлуке;

4) резиме независне процене, укључујући образложење у погледу најбоље процене вредности, распона ове вредности и изворима њене непоузданости;

5) образложење коришћених претпоставки и метода процене, осетљивост процене на избор претпоставки и метода процене и, где је применљиво, образложење о томе на који начин се коришћене претпоставке и методе процене разликују од оних коришћених у другим релевантним проценама вредности, укључујући прелиминарну процену;

6) све додатне информације за које проценитељ сматра да могу бити значајне за потребе примене члана 128з Закона и ове одлуке.

Одељак 2.

Независна процена ради пружања података и информација о испуњености услова за отпис и конверзију капитала, односно за реструктурирање банке

Општи критеријуми

14. Независна процена из члана 128з став 1. Закона која се врши ради пружања података и информација о испуњености услова за отпис и конверзију капитала, односно за реструктурирање банке треба да се заснива на фер, опрезним и реалистичним претпоставкама и да обезбеди да су губици у потпуности признати у оквиру одговарајућег сценарија.

Независном проценом из става 1. ове тачке Народној банци Србије пружају се информације о томе да ли су испуњени услови из члана 128ж став 1. тачка 1) Закона.

На основу смерница или других аката Народне банке Србије или других општепризнатих извора којима се утврђују критеријуми који доприносе фер, опрезном и реалистичном мерењу различитих врста имовине и обавеза, проценитељ може да оспори претпоставке, податке, методологије и ставове на којима се заснивају процене вредности које је банка користила за потребе израде финансијских извештаја или при обрачуна капитала и капиталних захтева и да их не користи за потребе независне процене.

Независни проценитељ дужан је да изабере најпримеренији метод процене, који се може ослањати на интерне modele банке ако проценитељ сматра да је то адекватно, узимајући у обзир природу

система за управљање ризицима банке и квалитет доступних података и информација.

Процена вредности из ове тачке мора бити у складу с применљивим оквиром за финансијско извештавање, односно МСФИ/МСРС.

Области које захтевају посебну пажњу при независној процени

15. Независни проценитељ дужан је да посебну пажњу посвети областима у којима постоји знатна неизвесност у погледу вредновања која значајно утиче на целокупну независну процену. За ове области независни проценитељ дужан је да обезбеди најбољу могућу процену вредности, као и да, где је применљиво, резултате независне процене достави и у приказу распона вредности, у складу с тачком 9. став 3. ове одлуке. Ове области обухватају следеће:

1) кредите или кредитне портфолије, чији очекивани новчани токови зависе од способности, спремности или подстицаја за другу уговорну страну да измири своје обавезе, при чему се та очекивања заснивају на кашњењу у измирењу обавеза, вероватноћи наступања статуса неизмирења обавеза, губитку услед наступања статуса неизмирења обавеза или карактеристика инструмената, нарочито када је то видљиво из уобичајене структуре губитка датог кредитног портфолија;

2) средства стечена наплатом потраживања, на чије новчане токове утичу и фер вредност имовине на дан реализације средства обезбеђења или заложног права и очекивано кретање ове вредности након реализације;

3) инструменте вредноване по фер вредности, када утврђивање ове вредности у складу с рачуноводственим или регулаторним захтевима по текућој тржишној вредности на ликвидном двосмерном тржишту или применом модела за вредновање није више применљиво или примерено, с обзиром на околности у датом тренутку;

4) гудвил и нематеријалну имовину, при чему тестирање имовине на умањење вредности може да зависи од субјективних процена, укључујући оне у вези са очекиваним будућим новчаним токовима, дисконтним стопама и обухватом пословних јединица које генеришу готовину;

5) правне спорове и регулаторне мере, због којих износ и/или тренутак настанка новчаних токова могу бити у различитој мери непоуздани;

6) позиције које се односе на примања запослених и одложена пореска средства и обавезе.

Фактори који утичу на процену вредности

16. Независни проценитељ дужан је да узме у обзир опште факторе који могу утицати на кључне претпоставке на којима је заснована независна процена у областима из тачке 15. ове одлуке, укључујући следеће факторе:

- 1) економске и секторске околности које утичу на банку, укључујући релевантна тржишна кретања;
- 2) пословни модел и промене пословне стратегије банке;
- 3) критеријуме које банка примењује при избору имовине у коју улаже, укључујући политику одобравања кредита;
- 4) околности и праксе које највероватније доводе до поремећаја на страни плаћања;
- 5) околности које утичу на параметре који се користе за одређивање ризичне активе за потребе обрачуна минималних капиталних захтева;
- 6) утицај финансијске структуре банке на њену способност задржавања имовине у очекиваном периоду и генерисања предвидивих новчаних токова;
- 7) општа и за банку специфична питања у вези са ликвидношћу или изворима финансирања.

Независни проценитељ дужан је да јасно изврши одвајање материјално значајних нереализованих добитака идентификованих у процесу независне процене у мери у којој ови добици нису признати у процени, као и да у извештају о независној процени обезбеди одговарајуће информације о ванредним околностима које су довеле до тих добитака.

Одељак 3.

Независна процена ради пружања података и информација за избор мера које треба предузети у вези са отписом и конверзијом инструмената капитала, односно реструктурирањем банке

Општи критеријуми

17. Независни проценитељ процењује утицај сваке мере и инструмента реструктурирања које Народна банка Србије може применити на независну процену. Не доводећи у питање независност проценитеља, Народна банка Србије може с њим разменити информације и мишљења ради идентификовања мера и инструмената реструктурирања чија се примена разматра, укључујући активности и

мере из плана реструктурирања или активности и мере реструктурирања предложене у конкретном случају, ако се оне разликују.

Како би се обезбедила фер, опрезна и реалистична процена, независни проценитељ, када је то примерено, у договору с Народном банком Србије приказује одвојене процене које одражавају утицај различитих мера и инструмената реструктурирања.

Независни проценитељ је дужан да обезбеди да су у случају примене инструмента реструктурирања, односно отписа или конверзије капитала и подобних обавеза банке – у потпуности признати сви губици по основу имовине банке у сценаријима који су релевантни за разматрану комбинацију мера и инструмената реструктурирања.

Ако вредности из независне процене значајно одступају од вредности у финансијским извештајима банке, независни проценитељ дужан је да користи претпоставке из ове процене као основ за прилагођавање претпоставки и рачуноводствених политика потребних за припрему ажурних финансијских извештаја из члана 128з став 7. Закона, на начин који је у складу са МСФИ/МРС. Независни проценитељ одређује тачан износ идентификованих губитака који не могу бити признати у ажурним финансијским извештајима и образлаже разлоге због којих су они настали, као и вероватноћу и период њиховог настанка.

У случају конверзије инструмената капитала и подобних обавеза у капитал, независна процена треба да обезбеди процену вредности нових акција након конверзије, које се преносе или издају као накнада власницима конвертованих инструмената капитала или другим повериоцима. Процена из овог става представља основ за одређивање стопе или стопа конверзије из члана 128р став 6. Закона.

Избор основице за мерење

18. При избору одговарајућег приступа спровођењу независне процене, независни проценитељ узима у обзир комбинацију мера и инструмената реструктурирања чија се примена разматра у складу са тачком 17. став 1. ове одлуке.

Независни проценитељ дужан је да одреди новчане токове које банка, на основу фер, опрезних и реалистичних претпоставки, може очекивати по основу постојеће имовине и обавеза, након примене мера и инструмената реструктурирања, дисконтоване по одговарајућој стопи у складу са ставом 7. ове тачке.

Новчани токови одређују се на одговарајућем нивоу агрегирања, у распону од појединачне имовине и обавеза до портфолија или пословања, узимајући у обзир разлике у њиховим ризичним профилима.

Ако примена мера и инструмената реструктурирања из тачке 17. став 1. ове одлуке подразумева да банка наставља да послује и да задржава имовину и обавезе, независни проценитељ дужан је да користи вредност задржавања као основицу за мерење. Вредношћу задржавања може се – ако је фер, опрезно и реалистично процењена – предвидети нормализација тржишних услова.

Вредност задржавања не користи се као основица за мерење ако се имовина преноси на друштво за управљање имовином или на банку за посебне намене или у случају примене инструмента продаје акција, односно имовине и обавеза (инструмент продаје).

Ако примена мера и инструмената реструктурирања из тачке 17. став 1. ове одлуке подразумева продају имовине, очекивани новчани токови одговарају вредности отуђења за очекивани период отуђења.

При одређивању дисконтних стопа узимају се у обзир тренутак настанка новчаних токова, ризични профил, трошкови финансирања и тржишни услови који одговарају имовини или обавезама чија се вредност мери, као и разматрана стратегија продаје и финансијски положај банке након реструктурирања.

Специфични фактори у вези с проценом и дисконтовањем очекиваних новчаних токова

19. За потребе процене новчаних токова, независни проценитељ, на основу свог стручног мишљења, одређује кључне карактеристике имовине и обавеза чија се вредност мери, као и то како континуитет, потенцијално обнављање или рефинансирање, издвајање или продаја ове имовине или обавеза, на начин предвиђен разматраном мером или инструментом реструктурирања, утичу на ове новчане токове.

Ако мера или инструмент реструктурирања подразумевају наставак пословања банке или задржавање имовине или обавеза, независни проценитељ може узети у обзир факторе који потенцијално могу утицати на будуће новчане токове, укључујући следеће:

1) промене у претпоставкама или очекивањима у односу на оне који су преовлађивали на датум процене, у складу с дугорочним историјским трендовима и разумним периодом који је у складу с разматраним периодом држања имовине или периодом опоравка банке;

2) додатне или алтернативне основе за процену вредности или методологије које независни проценитељ сматра одговарајућим и усклађеним са овом одлуком, укључујући и контекст процене вредности акција након извршене конверзије капитала.

У случају група имовине и обавеза или пословних активности за које је предвиђено издвајање, независни проценитељ дужан је да узме у обзир трошкове и користи управљања том имовином, обавезама или пословнима активностима.

Ако банка због свог положаја не може да задржи имовину или да настави пословање или ако Народна банка Србије, из неког другог разлога, сматра да је продаја неопходна ради остваривања циљева реструктурирања – очекивани новчани токови односе се на вредности отуђења очекиване за дати период отуђења.

Независни проценитељ вредност отуђења утврђује у складу са овом одлуком, а у зависности од околности, узимајући у обзир мере и инструменте реструктурирања које треба предузети у поступку реструктурирања – може утврдити вредност отуђења и смањењем доступне тржишне цене за дату продају или пренос за износ потенцијалног дисконта услед хитне продаје. При одређивању вредности отуђења имовине за коју не постоји ликвидно тржиште, независни проценитељ дужан је да узме у обзир цене на тржиштима на којима се тргује сличном имовином или да примени обрачунске моделе засноване на применљивим тржишним параметрима и, где је примерено, дисконтима због неликвидности.

Независни проценитељ дужан је да узме у обзир факторе који могу утицати на вредности и периоде отуђења, укључујући следеће:

1) вредности и периоде отуђења из сличних трансакција, прилагођене на одговарајући начин, узимајући у обзир разлике у пословном моделу и финансијској структури учесника у овим трансакцијама;

2) предности и недостатке одређене трансакције специфичне за учеснике у тој трансакцији или за релевантне групе тржишних учесника;

3) посебне карактеристике имовине или пословања које могу бити значајне само за потенцијалног купца или за релевантну групу тржишних учесника;

4) вероватан утицај очекиване продаје на вредност франшизе банке.

При утврђивању вредности пословања за потребе примене инструмента продаје или преноса на банку за посебне намене, независни проценитељ може узети у обзир оправдана очекивања у вези с вредношћу франшизе, која укључују вредност која произлази из обнављања имовине, рефинансирања постојећег портфолија или из наставка или поновног покретања пословања у контексту примене мера и инструмената реструктурирања.

Ако процени да не постоје реални изгледи за продају имовине или пословања, независни проценитељ није обавезан да одреди њихову вредност отуђења, већ је дужан да процени с њима повезане новчане токове на основу релевантних изгледа за наставак или издвајање дате имовине или пословања, с тим да на овај начин не може поступити у случају примене инструмента одвајања имовине и обавеза или инструмента продаје.

За делове имовине или делове пословања за које је вероватно да ће бити отуђени у редовном поступку стечаја, односно ликвидације, независни проценитељ може узети у обзир вредности и периоде отуђења с јавних продаја имовине сличне врсте и својстава. При утврђивању очекиваних новчаних токова узимају се у обзир неликвидност, недостатак поузданих података за утврђивање вредности отуђења и последична потреба за ослањањем на методологије за процену које се заснивају на претпоставкама за које недостају тржишни подаци.

Одељак 4.

Прелиминарна процена

Методологија за обрачун и укључивање резерве за додатне губитке

20. На вршење прелиминарне процене из члана 128з ст. 9. и 10. Закона примењују се одредбе тач. 9. до 19. ове одлуке, у мери у којој је то могуће, имајући у виду хитност поступања и друге околности које оправдавају вршење ове процене.

Како би се решило питање непоузданости прелиминарне процене ради пружања података и информација за избор мера које треба предузети у вези са отписом и конверзијом инструмената капитала, односно реструктурирањем банке у складу с чланом 128з став 2. Закона – проценитељ је дужан да у прелиминарну процену укључи резерву за додатне губитке, која одражава чињенице и околности које упућују на постојање додатних губитака неизвесног износа или тренутка настанка. Како би се избегло двоструко узимање у обзир ефеката непоузданости,

проценитељ је дужан да на одговарајући начин образложи претпоставке на којима се заснива обрачун резерве за додатне губитке.

Како би утврдио резерву за додатне губитке, проценитељ је дужан да утврди факторе који могу утицати на очекиване новчане токове као резултат примене мера и инструмената реструктурирања за које се очекује да ће бити примењени.

За потребе става 2. ове тачке, проценитељ може екстраполирати процењене губитке дела имовине банке на остале билансне позиције. Ако су доступни, могу се екстраполирати и проценити просечни губици за упоредиве конкуренте, уз потребна прилагођавања због разлика у пословном моделу и финансијској структури.

Г л а в а IV

МЕТОДОЛОГИЈА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ НЕЗАВИСНЕ ПРОЦЕНЕ ГУБИТАКА АКЦИОНАРА, ПОВЕРИЛАЦА И ФОНДА ЗА ОСИГУРАЊЕ ДЕПОЗИТА У ПОСТУПКУ РЕСТРУКТУРИРАЊА И У СТЕЧАЈНОМ ПОСТУПКУ

Опште напомене

21. За потребе утврђивања да ли би акционари и повериоци банке били у повољнијем положају да је уместо поступка реструктурирања над банком покренут стечајни поступак, спроводи се независна процена која се заснива на информацијама о чињеницама и околностима које су постојале и за које се може оправдано претпоставити да су могле да буду познате на датум реструктурирања, а које би, да су биле познате независном проценитељу, утицале на независну процену имовине и обавеза банке на овај датум.

За потребе утврђивања конкретног поступања према акционарима и повериоцима у поступку реструктурирања, независни проценитељ ослања се на доступне информације у вези с чињеницама и околностима које постоје на датум или датуме када су акционари и повериоци примили одговарајуће надокнаде (датум надокнаде).

За потребе процене из става 1. ове тачке, референтни датум је датум реструктурирања, који може да се разликује од датума надокнаде. Ако независни проценитељ сматра да је утицај дисконтовања прихода од надокнаде занемарљив, недисконтовани приходи од надокнаде на датум реструктурирања могу се директно поредити са дисконтованим износом претпостављених прихода од надокнаде које би акционари и повериоци остварили да је над банком на датум реструктурирања покренут стечајни поступак.

Попис имовине и обавеза

22. Независни проценитељ дужан је да изврши попис целокупне идентификоване и потенцијалне имовине у власништву банке, укључујући имовину за коју постоје докази да постоје новчани токови или се оправдано може очекивати да ће такви новчани токови у блиској будућности настати.

Банка је дужна да независном проценитељу обезбеди списак свих обавеза и потенцијалних обавеза, које морају бити наведене према исплатним редовима у које би се повериоци разврстали у складу са законом којим се уређују стечај и ликвидација банака. Независни проценитељ може да закључи споразум којим би обезбедио пружање саветодавних стручних услуга или експертизу у вези са овим разврставањем поверилаца.

Независни проценитељ дужан је да посебно идентификује заложену имовину и обавезе обезбеђене том имовином.

Поступак процене вредности

23. За потребе примене члана 128ћ став 2. Закона, независни проценитељ процењује следеће:

1) третман који би имали акционари и повериоци на које се односе примењене мере и инструменти реструктурирања или фонд за осигурање депозита – да је, на датум реструктурирања, над банком покренут стечајни поступак, не узимајући у обзир ванредну финансијску подршку;

2) стварни третман акционара, односно вредност реструктурираних потраживања након примене инструмента расподеле губитака или других мера или инструмената реструктурирања или вредност других примања које су акционари и повериоци примили на датум надокнаде, дисконтованих на датум реструктурирања ако је то потребно ради правичног поређења с третманом из одредбе под 1) ове тачке;

3) да ли резултат третмана из одредбе под 1) ове тачке премашује вредност из одредбе под 2) те тачке за сваког од поверилаца у складу с исплатним редовима из тачке 22. став 2. ове одлуке.

Утврђивање третмана акционара и поверилаца у стечајном поступку

24. Методологија за спровођење независне процене из тачке 23. одредба под 1) ове одлуке ограничена је на утврђивање дисконтованог износа очекиваних новчаних токова у стечајном поступку.

Очекивани новчани токови дисконтују се по стопи или стопама које одражавају, по потреби, време повезано са очекиваним новчаним токовима, преовлађујуће околности на датум реструктурирања, неризичне каматне стопе, премије ризика за сличне финансијске инструменте које емитују слична лица, тржишне услове или дисконтне стопе које примењују потенцијални стицаоци и друге релевантне карактеристике.

Независни проценитељ дужан је да, при одређивању дисконтованог износа очекиваних новчаних токова у стечајном поступку, узме у обзир следеће факторе:

- 1) важеће прописе и праксу у области стечаја и ликвидације банака који могу да утичу на факторе као што су очекивани период отуђења или стопе наплате;
- 2) разумно предвидиве трошкове администрације, трансакција, одржавања, отуђења и друге трошкове који могу настати у стечајном поступку, као и трошкове финансирања тог поступка;
- 3) информације о недавно спроведеним стечајним поступцима сличних банака, ако су доступне и релевантне.

За имовину којом се тргује на активном тржишту, независни проценитељ дужан је да користи тржишне цене, осим када посебне околности, као што су концентрација, zasiћеност и дубина тржишта, отежавају утрживост ове имовине.

За имовину којом се не тргује на активном тржишту, независни проценитељ дужан је да при одређивању износа и динамике очекиваних новчаних токова узме у обзир низ фактора, укључујући следеће:

- 1) цене остварене на активним тржиштима на којима се тргује сличном имовином;
- 2) цене остварене у стечајном поступку или у другим трансакцијама у кризним околностима које укључују имовину сличне врсте и својстава;
- 3) цене остварене у трансакцијама које укључују продају акција, односно имовине, права и обавеза банке или њихов пренос на банку за посебне намене или на друштво за управљање имовином у случају реструктурирања сличних банака;
- 4) вероватноћу да ће ова имовина да генерише нето новчане приливе у стечајном поступку;
- 5) очекиване тржишне услове у датом периоду отуђења, укључујући дубину тржишта и способност тржишта за размену

релевантног обима имовине у том периоду;

б) чињеницу да дужина периода отуђења одражава последице примене закона којим се уређују стечај и ликвидација банака, укључујући очекивано трајање стечајног поступка или карактеристике релевантне имовине.

Независни проценитељ дужан је да размотри да ли је финансијско стање банке могло да утиче на очекиване новчане токове, укључујући ограничене могућности стечајног управника да преговара о условима продаје с потенцијалним купцима.

Ако је применљиво и ако је у складу са одредбама закона којим се уређују стечај и ликвидација банака – новчани токови треба да одражавају уговорна, законска или друга права поверилаца и уобичајену праксу у вези са стечајним поступцима.

Хипотетички приходи из поступка стечаја, утврђени независном проценом, распоређују се на акционаре и повериоце у складу с исплатним редовима из тачке 22. став 2. ове одлуке.

За потребе утврђивања необезбеђеног износа потраживања по основу деривата у стечајном поступку, независни проценитељ примењује тач. 27. до 36. ове одлуке, у мери у којој је то у складу са законом којим се уређују стечај и ликвидација банака или релевантном праксом.

Утврђивање стварног третмана акционара и поверилаца у реструктурирању

25. Независни проценитељ дужан је да утврди сва неизмирена потраживања након отписа или конверзије инструмената капитала и подобних обавеза, односно након примене инструмената реструктурирања и да распореди ова потраживања на правна и физичка лица која су на датум реструктурирања била акционари и повериоци банке.

Осим у случају да су правна и физичка лица из става 1. ове тачке примила новчану надокнаду као резултат реструктурирања, независни проценитељ дужан је да утврди стварни третман ових лица у складу са ст. 3. до 5. ове тачке.

Ако су правна и физичка лица из става 1. ове тачке као резултат реструктурирања примила надокнаду у виду власничких инструмената, независни проценитељ дужан је да утврди њихов стварни третман тако што ће обезбедити процену укупне вредности акција које су као накнада пренете или емитоване власницима конвертованих инструмената

капитала или повериоцима чија су потраживања отписана. Ова процена може се заснивати на тржишној цени процењеној на основу општеприхваћених метода процене.

Ако су правна и физичка лица из става 1. ове тачке као резултат реструктурирања примила надокнаду у виду дужничких инструмената, независни проценитељ дужан је да утврди њихов стварни третман узимајући у обзир факторе као што су промене у уговорним новчаним токовима који настају као резултат отписа или конверзије или примене других мера и инструмената реструктурирања, као и релевантну дисконтну стопу.

За било које неизмирено потраживање, независни проценитељ може узети у обзир цене остварене на активним тржиштима за исте или сличне инструменте које су емитовале банке у реструктурирању или друга слична лица, ако су ове цене доступне, као и комбинацију тих цена с факторима из ст. 3. и 4. ове тачке.

Извештај о независној процени вредности из члана 128ћ Закона

26. Независни проценитељ дужан је да Народној банци Србије достави извештај о независној процени из члана 128ћ Закона који обухвата најмање следеће елементе:

- 1) резиме независне процене, укључујући приказ распона процене вредности и извора непоузданости процене;
- 2) образложење коришћених претпоставки и метода процене, као и осетљивости те процене на избор претпоставки и метода процене;
- 3) образложење, где је применљиво, о томе зашто се извршена процена разликује од осталих релевантних процена, укључујући прелиминарну процену или друге регулаторне или рачуноводствене процене.

Г л а в а V

ПРОЦЕНА ВРЕДНОСТИ ОБАВЕЗА ПО ОСНОВУ ДЕРИВАТА

Одлука о окончању уговора о дериватима

27. Народна банка Србије примењује меру или инструмент реструктурирања којима се врше отпис или конверзија обавеза банке по основу деривата само у тренутку или након затварања позиција у тим обавезама.

По покретању поступка реструктурирања, Народна банка Србије може за потребе примене отписа или конверзије обавеза из става 1. овог члана окончати, односно раскинути или прогласити доспелим уговоре по основу којих су обавезе из тог става настале, а позиције у тим обавезама затворити.

Ако је обавеза из става 1. ове тачке искључена из отписа и конверзије у складу с чланом 128њ став 6. Закона, Народна банка Србије није дужна да окончава уговоре по основу којих су те обавезе настале ни да затвара позиције у тим обавезама.

28. Ако су трансакције с дериватима предмет споразума о нетирању, проценитељ у оквиру независне процене утврђује обавезе по основу ових трансакција на нето основи, у складу са условима тог споразума.

29. Проценитељ утврђује вредност обавеза по основу деривата применом следећег:

- 1) одговарајућих методологија за утврђивање вредности класа деривата, укључујући трансакције које су предмет споразума о нетирању;
- 2) начела за одређивање тренутка у којем се утврђује вредност позиције у дериватима;
- 3) одговарајућих методологија за поређење износа смањења вредности деривата које би проистекло из затварања позиција и примене инструмента расподеле губитака на ове деривате са износом губитака који би настали по основу тих деривата у случају примене наведеног инструмента реструктурирања.

Поређење смањења вредности деривата и потенцијалних губитака у случају примене инструмента расподеле губитака

30. Методологија из тачке 29. одредба под 3) ове одлуке подразумева поређење следећа два износа:

- 1) износа губитака који би настали по основу уговора о дериватима приликом примене инструмента расподеле губитака, који се добија множењем следећих елемената:
 - учешћа обавеза по основу уговора о дериватима, који су обухваћени независном проценом и који нису искључени из примене отписа и конверзије у складу с чланом 128њ став 3. Закона, у укупним обавезама које су у истом исплатном реду у поступку стечаја у складу са законом којим се уређују стечај и ликвидација банака,
 - укупних очекиваних губитака по основу свих обавеза које су у истом исплатном реду као ти деривати, укључујући обавезе по основу деривата које су настале њиховим затварањем;

2) износа смањења вредности деривата које је засновано на процени износа трошкова, расхода и других умањења вредности за које се очекује да ће настати као последица окончања уговора о дериватима, који се обрачунава као збир следећих елемената:

- ризика од већег потраживања друге уговорне стране по основу затварања, које произлази из очекиваних трошкова успостављања поновне интерне заштите, узимајући у обзир распоне између понуђене и тражене цене, средње и понуђене цене или средње и тражене цене у складу с тачком 34. став 2. одредба под 2) ове одлуке,

- очекиваног трошка банке у реструктурирању по основу закључивања упоредивих трансакција с дериватима неопходних за успостављање поновне интерне заштите за било коју необезбеђену изложеност или ради одржавања прихватљивог ризичног профила у складу са стратегијом реструктурирања, при чему се код закључивања упоредивих трансакција с дериватима могу узети у обзир иницијални захтеви за маргином и преовлађујући распони између понуђене и тражене цене,

- сваког смањења вредности франшизе по основу окончања уговора о деривату, укључујући свако обезвређење односне или друге имовине у вези са уговорима о дериватима који се окончавају, као и сваки утицај на трошкове финансирања или на ниво прихода,

- сваке резерве издвојене унапред због могућих негативних ефеката по основу затварања трансакција у дериватима (нпр. грешке и спорови у вези с трансакцијама или разменом средстава обезбеђења).

Поређење смањења вредности деривата из става 1. ове тачке спроводи се пре доношења одлуке о окончању уговора о дериватима, као саставни део независне процене која се спроводи ради пружања Народној банци Србије одговарајућих информација и података неопходних за избор одговарајућег инструмента и мере реструктурирања.

Обавештење о одлуци о окончању уговора о дериватима

31. Пре примене мере или инструмента реструктурирања којима се врше отпис или конверзија обавеза из тачке 27. став 1. ове одлуке, Народна банка Србије обавештава друге уговорне стране из уговора о дериватима по основу којих су те обавезе настале о донетој одлуци о окончању тих уговора.

Одлука о окончању уговора о дериватима из става 1. ове тачке ступа на снагу одмах или на каснији датум затварања утврђен том одлуком, а који мора бити наведен у обавештењу из тог става.

У одлуци из става 1. ове тачке, Народна банка Србије утврђује датум и време, у складу с тачком 36. став 1. одредба под 3) ове одлуке, до када друге уговорне стране могу да доставе доказе о тржишним заменским трансакцијама за потребе утврђивања износа за затварање у складу с тачком 34. став 1. ове одлуке. Друга уговорна страна Народној банци Србије доставља и кратак приказ основних елемената свих тржишних заменских трансакција.

Народна банка Србије може, ако је то у складу са тачком 36. став 1. одредба под 3) ове одлуке, да промени датум и време из става 3. ове тачке, о чему обавештава друге уговорне стране.

У одлуци из става 1. ове тачке, Народна банка Србије може да утврди критеријуме које ће примењивати при процени да ли трансакција представља тржишну заменску трансакцију.

Изузетно, одредбе ст. 1. до 5. ове тачке не примењују се на окончање и процену вредности уговора о дериватима који су предмет клиринга са централном другом уговорном страном и који су закључени између банке у реструктурирању, као члана клиринга, и том другом уговорном страном.

Примена споразума о нетирању

32. Ако су трансакције с дериватима предмет споразума о нетирању, Народна банка Србије или независни проценитељ утврђују, у складу са тач. 28, 33, 34. и 35. ове одлуке, јединствени износ који банка у реструктурирању има право да прими, односно обавезу да плати, као резултат окончања свих уговора о дериватима у скупу за нетирање, у складу са условима из споразума о нетирању.

Начела процене износа превременог окончања

33. Народна банка Србије или независни проценитељ утврђују вредност обавеза по основу уговора о дериватима као износ превременог окончања који се обрачунава као збир следећих износа:

1) неплаћених износа, средстава обезбеђења или других доспелих износа које је банка у реструктурирању дужна да плати другој уговорној страни, умањених за неплаћене износе, средства обезбеђења и друге доспеле износе које друга уговорна страна дугује тој банци на датум затварања;

2) износа за затварање који обухвата износ губитака или трошкова других уговорних страна из уговора о дериватима или износ

добитака које су ове друге уговорне стране оствариле заменом или прибављањем економских еквивалената битних услова окончаних уговора и права на опције уговорних страна утврђених овим уговорима.

За потребе става 1. ове тачке, неплаћени износи по основу окончаних уговора о дериватима утврђују се као збир следећих елемената:

- 1) износа који су доспели пре или на датум затварања и остали неизмирени на овај датум;
- 2) износа једнаког фер тржишној вредности имовине чијом испоруком се, пре или на датум затварања, измирује свака од обавеза по основу уговора о дериватима која је остала неизмирена на овај датум;
- 3) износа по основу камата или накнада обрачунатих за период од датума доспећа обавезе плаћања, односно испоруке до датума затварања.

Утврђивање износа за затварање

34. Ако је друга уговорна страна доставила Народној банци Србије доказ о тржишним заменским трансакцијама у року из тачке 31. став 3. ове одлуке, проценитељ утврђује износ за затварање у складу са ценама ових заменских трансакција.

Ако друга уговорна страна није доставила доказе о тржишним заменским трансакцијама у року из става 1. ове тачке или ако проценитељ утврди да заменске трансакције о којима су достављени докази нису уговорене у складу с тржишним условима или ако се ради о случајевима из тачке 35. став 7. или тачке 36. став 2. ове одлуке – проценитељ утврђује износ за затварање на основу следећег:

- 1) средњих тржишних цена на крају дана у складу са уобичајеним пословним процесима банке у реструктурирању, на датум утврђен у складу са тачком 36. ове одлуке;
- 2) распона средње и понуђене цене или средње и тражене цене, у зависности од предзнака нето ризичне позиције;
- 3) прилагођавања ценама и распонима из одредаба под 1) и 2) овог става, како би се, где је потребно, узели у обзир ликвидност тржишта за односне ризике или инструменте, вредност изложености у односу на дубину тржишта и могући ризик модела.

У случају унутаргрупних обавеза, проценитељ може да утврди вредност износа за затварање по средњим тржишним ценама на крају дана из става 2. одредба под 1) ове тачке, не узимајући у обзир одредбе

под 2) и 3) тог става, ако стратегија реструктурирања подразумева поновно успостављање интерне заштите, претходно обухваћене окончаним уговорима, кроз уговарање друге унутаргрупне трансакције с дериватима или групе трансакција.

При утврђивању износа за затварање у складу са ставом 2. ове тачке, проценитељ узима у обзир све доступне и поуздане изворе података и може да користи доступне тржишне податке или процене добијене применом модела за процену вредности, укључујући следеће:

1) податке прибављене од трећих лица (нпр. јавно доступне тржишне податке или податке у вези с параметрима коришћеним за процену вредности и квотама маркет мејкера или, ако је уговор предмет клиринга од стране централне друге уговорне стране – процене добијене од овог лица;

2) за стандардизоване производе – процене вредности утврђене на основу система самог проценитеља;

3) расположивих података банке у реструктурирању, као што су процене добијене применом интерних модела, укључујући резултате независне провере цена, засноване на опрезним и поузданим проценама вредности позиција из књиге трговања, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке;

4) податке прибављене од других уговорних страна, осим доказа о тржишним заменским трансакцијама из тачке 31. став 3. ове одлуке, укључујући податке о текућим или окончаним споровима у вези с проценом вредности сличних или повезаних трансакција и квота;

5) све друге релевантне податке.

За потребе става 2. одредба под 2) ове тачке, Народна банка Србије може да наложи банци у реструктурирању да ажурира независну проверу цена на датум затварања утврђен у складу с тачком 36. ове одлуке, користећи информације расположиве на крају дана који представља датум затварања.

Ст. 1. до 5. ове тачке не примењују се при утврђивању износа за затварање уговора о дериватима који су предмет клиринга и који су закључени између банке у реструктурирању и централне друге уговорне стране, осим у изузетним случајевима из тачке 35. став 7. ове одлуке.

Процена вредности поравнатих уговора о дериватима закључених између банке у реструктурирању и централне друге уговорне стране

35. Проценитељ утврђује вредност обавеза по основу уговора о дериватима који су закључени између банке у реструктурирању, као

члана клиринга, и централне друге уговорне стране у складу с начелима из тачке 33. ове одлуке. Централна друга уговорна страна утврђује износ превременог окончања, у року из става 5. ове тачке, у складу с њеним правилима поступања у случају неизмирења обавеза, након одузимања вредности средстава обезбеђења које је дала банка у реструктурирању, укључујући иницијални износ маргине, варијабилну маргину и допринос банке у реструктурирању фонду за неизмирење обавеза коју је образовала централна друга уговорна страна, ако такав фонд постоји.

Народна банка Србије обавештава централну другу уговорну страну и регулаторно тело надлежно за ту централну другу уговорну страну о својој одлуци о окончању уговора о деривату из тачке 27. став 1. ове одлуке.

Централна друга уговорна страна доставља Народној банци Србије, на њен захтев, процену износа превременог окончања свих уговора о дериватима који су део скупа за нетирање, у складу са својим правилима поступања у случају неизмирења обавеза.

Централна друга уговорна страна доставља Народној банци Србије своје акте којима се уређују правила поступања у случају неизмирења обавеза и све информације о предузетим мерама.

Народна банка Србије, у договору са централном другом уговорном страном и регулаторним телом надлежним за ту централну другу уговорну страну, утврђује рок до када је централна друга уговорна страна дужна да достави своју процену износа превременог окончања, при чему се у обзир узима следеће:

- 1) поступање у случају неизмирења обавеза уређено актима централне друге уговорне стране;
- 2) временски оквир спровођења поступка реструктурирања.

Народна банка Србије може да промени рок из става 5. ове тачке, по договору са централном другом уговорном страном и регулаторним телом из тог става.

Изузетно од става 1. ове тачке, Народна банка Србије може, након прибављања мишљења регулаторног тела надлежног за централну другу уговорну страну, да одлучи да примени методологију из тачке 34. ове одлуке у следећим случајевима:

- 1) ако централна друга уговорна страна не достави процену износа превременог окончања у року из става 5. ове тачке;

2) ако процена износа превременог окончања коју је доставила централна друга уговорна страна није у складу с њеним правилима поступања у случају неизмирења обавеза.

Тренутак у којем се утврђује вредност обавезе по основу деривата

36. Проценитељ утврђује вредност обавеза по основу деривата на следећи датум затварања:

1) ако проценитељ утврђује износ превременог окончања по ценама заменских трансакција у складу с тачком 34. став 1. ове одлуке – на датум и време закључења заменских трансакција;

2) ако проценитељ утврђује износ превременог окончања на основу правила поступања централне друге уговорне стране у случају неизмирења обавеза, у складу с тачком 35. став 1. ове одлуке – на датум и време када је централна друга уговорна страна утврдила овај износ;

3) у свим осталим случајевима – на датум затварања или, ако то не би било засновано на тржишним условима, на датум и време када је доступна тржишна цена за односну имовину.

Проценитељ може, као део прелиминарне процене, да утврди вредност обавеза по основу деривата пре тренутка утврђеног у складу са ставом 1. ове тачке. Ово рано утврђивање вредности врши се на основу процена, у складу с начелима из тачке 33. ове одлуке и применом методологије из тачке 34. ст. 2. до 5. те одлуке, на основу података који су доступни у том тренутку.

Ако независни проценитељ спроводи рано утврђивање вредности у складу са ставом 2. ове тачке, Народна банка Србије може у било ком тренутку од њега да захтева ажурирање прелиминарне процене, како би се узела у обзир релевантна тржишна кретања или докази о тржишним заменским трансакцијама закљученим у тренутку утврђеном у складу са ставом 1. ове тачке. Ова кретања или докази, који су доступни до датума и времена из тачке 31. став 2. ове одлуке, узимају се у обзир при коначној процени из члана 1283 став 13. Закона.

Ако проценитељ спроводи рано утврђивање вредности у складу са ставом 2. ове тачке за уговоре о дериватима који су закључени између банке у реструктурирању, као члана клиринга, и централне друге уговорне стране, узима у обзир процену очекиваних трошкова затварања коју доставља централна друга уговорна страна. Ако централна друга уговорна страна достави процену износа превременог окончања коју је спровела у складу са својим правилима поступања у случају неизмирења обавеза у року из тачке 35. ст. 5. или 6. ове одлуке, ова процена узима се у обзир при коначној процени из члана 1283 став 13. Закона.

Г л а в а VI

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

37. Даном почетка примене ове одлуке престаје да важи Одлука о ближим условима и начину вршења независне процене вредности имовине и обавеза банке ради утврђивања испуњености услова за покретање поступка реструктурирања („Службени гласник РС“, бр. 30/2015 и 78/2015).

38. Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењује се од 1. октобра 2025. године.

ИО НБС бр. 42
12. јуна 2025. године
Београд

Председавајућа
Извршног одбора Народне банке Србије
Г у в е р н е р
Народне банке Србије

Др Јоргованка Табаковић, с.р.